

ساده

۱-الف، در بیت «مهرت برون نمی رود از سینه ام که هست این سینه، خانه ی تو و این دل، سرای تو»

۱: این دل ترکیب: این دل ترکیب وصفی ۲: سرای تو ترکیب: سرای تو ترکیب اضافی .

۳: فعل جمله ی اول: فعل جمله ی اول نمی رود ۴: نهاد جمله ی اول: نهاد جمله ی اول مهرت

۵: کلمه ی برون مخفف کلمه ی: برون مخفف کلمه ی بیرون است

۶: کلمه ی خانه و کلمه ی سرای در بیت بالا هم معنی هستند.

ب، بیت بالا را به نثر ساده بنویسید.

پاسخ: مهر و محبت تو از وجودم پاک نمی شود و همیشه باقی می ماند، زیرا قلب من جایگاه عشق و محبت تو است.

ج، در مصرع دوم منظور از کلمه ی «خانه ی» چیست؟

پاسخ: منظور از خانه همان سینه یا قلب است که جایگاه مهر و محبت و مهربانی است.

د، شاعر شعر «ای مادر عزیز» کیست؟

پاسخ: شاعر شعر ای مادر عزیز «آقای ابوالقاسم حالت» است.

۲-الف، در بین کلمات «مضر، برخاست، تشابه، پایان، نشست، آغاز، تفاوت، مفید» کلمات مخالف یکدیگر را کنار هم بنویسید .

پاسخ: مضر مخالف مفید، برخاست مخالف نشست، تشابه مخالف تفاوت، پایان مخالف آغاز

ب، در عبارت زیر صحیح کلماتی که اشتباه نوشته شده است را بنویسید.

پاسخ: «معلم پس از شنیدن نظر گروه عمل گفت: بسیار عالی بود و هر کس شخصیت خود را در رفتار و عمل خویش نمایان می سازد اما بگذارید دوستان گروه با هم گفت و گو کنند.»

ج، هم خانواده ی کلمات «اخلاق، معلم، عمل، محبت» را بنویسید.

اخلاق: خُلُق معلم: علم عمل: عملیات محبت: حبیب

د، معنی کلمات «خَلَقَ، درنگ، رضا، می رمید» را بنویسید.

خَلَقَ: آفریده

درنگ: تأمل

رضا: خشنود

می رمید: فرار می کرد

۳- الف، از بین واژه های «باهوش تر، غفلت، طمع، زیرک تر، غافل» آن هایی را که با هم ارتباط دارند، در یک گروه قرار دهید.

پاسخ: (باهوش تر، زیرک تر) (غفلت، غافل)

ب، جاهای خالی را با واژه های «خشنودی، جمع، ت_نبِل، آسوده، خانه» پر کنید.

۱: قسمت و سرنوشت، بهانه ی آدم های تنبِل یا خطاکار است که می خواهند برای خطای خود بهانه ای بیاورند.

۲: خشنودی تو مایه ی خشنودی من است.

۳: هدهد گفت: «خاطر شما آسوده باشد. من حواسم جمع است.»

ج، نوع جمله های زیر را بنویسید.

۱: مگر خبر تازه ای است؟ پرسشی ۲: در هر حال، مواظب خودت باش. امری

۴- برای هر گروه از کلمات زیر، سه حرف مشترک مشخص کنید و در قسمت تعیین شده بنویسید.

الف، رابطه _ مربوط _ ارتباط _ مرتبط (ر ب ط)

ب، محفوظ _ حافظه _ محفظه _ استحفاظ (ح ف ظ)

۵- پیام درس «پنجره های شناخت» چیست؟ به طور کامل بنویسید.

پاسخ: به عهده ی دانش آموز

۶- ضرب المثل «از تو حرکت، از خدا برکت» را در یک بند توضیح دهید.

پاسخ: مفهوم این ضرب المثل به مفهوم آن است که اگر انسان تلاش و کوشش کند. خداوند نیز پاسخ این تلاش را

می دهد و به وی برکت و رحمت عطا می کند.

۷- در عبارت «روزی به دلبری نظری کرد (نگاهی کرد) چشم من»، نهاد کدام است؟

پاسخ: نهاد، کلمه یا کلماتی است که در مورد آن خبری داده می شود. در عبارت صورت سؤال، «چشم من» نهاد است.

۸- جاهای خالی بیت زیر با کدام کلمات کامل می شود؟

«هرگز نشد محبت یاران و / همپایه ی محبت و و وفای تو»

پاسخ: «هرگز نشد محبت یاران و دوستان / همپایه ی محبت و مهر و وفای تو»

۹- در جمله ی اول عبارت زیر نهاد و مفعول به ترتیب کدام است؟

«پدربزرگ مجله ای را روی میز گذاشت و سرگرم خواندن آن شد.»

پاسخ: پدربزرگ مجله ای را روی میز گذاشت و سرگرم خواندن آن شد.

نهاد مفعول

۱۰- در جمله ی «گدای نیک انجام به از پادشاه بدفرجام» گزاره کدام است؟

پاسخ: گدای نیک انجام به از پادشاه بدفرجام

نهاد گزاره

۱۱- در عبارت زیر، چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«ناگهان، معلم از جای برخاست و گفت: «تا این جا خیلی عالی و جالب بود چون به اندیشه های تازه ای دست یافته

اید اما بگزارید، گروه «عمل» هم نذرات خودشان را بیان کنند.»

پاسخ: املای صحیح کلمات نادرست: «برخاست، بگذارید، نظرات»

۱۲- بازنویسی کتاب «سندبادنامه» توسط چه کسی انجام شده است؟

پاسخ: (صفحه ی ۲۱ کتاب فارسی، بازنویسی «سندبادنامه» را، «مهدی آذریزدی» انجام داده است.

۱۳- الف، برای کلمه ی «ارتباط» ۲ هم خانواده بنویسید. سه حرف مشترک آن ها را بنویسید.

پاسخ: مرتبط و مربوط و سه حرف مشترک آن ها ربط

ب، صورت صحیح کلمات اشتباه را بنویسید. «محبت، ق_نیمت، اعزای تیم، احسان»

پاسخ: قنیمت : غنیمت اعزای تیم: اعضای تیم

ج، معنی کلمات «غفلت: بی خبری، نهراسیم: نترسیم، انتها: پایان یا آخر را بنویسید.

۱۴- الف، در عبارت «دقایقی سپری شد و دوستان گروه بر سر فهم این واژگان و ارتباط آنها با یکدیگر، گفت و گو و دریافت خود را بازگو می کردند.» به جای کلمات مشخص شده کلمه ی دیگری بگذارید و جمله را بازنویسی نمایید.

پاسخ: دقایقی گذشت و دوستان گروه بر سر فهم این کلمات یا لغات و ارتباط آنها با همدیگر یا هم، گفت و گو و دریافت خود را بازگو می کردند .

ب، متن زیر را با حروف «از، در، با، به» کامل نمایید.

ریحانه گروه «اخلاق»، بلند شد و رعایت اخلاق و آداب نیک از معلم و بقیه ی گروه ها اجازه خواست و گفت : شما.....چه چیزی می اندیشید؟

پاسخ: ریحانه **از** گروه «اخلاق»، بلند شد و **با** رعایت اخلاق و آداب نیک از معلم و بقیه ی گروه ها اجازه خواست و گفت : شما **به** چه چیزی می اندیشید؟

ج، نهاد و فعل عبارت «ناگهان معلم از جای برخاست» را بنویسید.

پاسخ: معلم: نهاد فعل : برخاست

۱۵- در متن زیر غلط ه ای املایی را پیدا کنید و صحیح آن را بنویسید.

«ناگهان، معلم از جای برخاست و گفت: «خیلی آلی بود. تا اینجا بسیار جالب بود، چون شما با تفکر درباره ی چاهار واژه به اندیشه ای تازه ای دست یافته اید، اما بگزارید، گروه «امل» هم نزرآت خودشان را بیان کنند.»

پاسخ: از جای برخاست ← از جای برخاست / آلی ← عالی / چاهار ← چهار /

بگزارید ← بگذارید / امل ← عمل / نزرآت ← نظرات

۱۶- معنی واژه های زیر را بنویسید.

طمع : حرص، آز

سهل: آسان، ساده

نهراسیم: نترسیم

غفلت : بی خبری، نادانی

برخاست: بلند شد

مایه: مقدار، اندازه

۱۷- هم خانواده ی کلمات زیر را بنویسید.

تلفظ: لفظ - الفاظ دقت: دقیق - با دقت مقصود: قصد - مقصد - مقاصد

عظمت: عظیم - معظم حفظ: حافظ - محافظت - محفوظ جماعت: جمع - مجموع - جامع

قطع: مقطوع - قاطع - قطعی عمل: معمول - معامله - عامل

۱۸- با ترکیب کلمه های داده شده، چهار کلمه ی جدید بسازید.

«گران - پنجه - بها - دل - یک - سوخت - آفتاب - قوی»

پاسخ: گران + بها ← گران بها / قوی + پنجه ← قوی پنجه /

یک + دل ← یک دل / آفتاب + سوخته ← آفتاب سوخته

۱۹- نهاد جمله ی زیر دارای چند کلمه است؟

«سلسله ی موی دوست حلقه ی دام بلاست»

پاسخ: نهاد عبارت صورت سؤال، «سلسله ی موی دوست» است که دارای سه کلمه می باشد.

۲۰- در بین کلمات زیر، چند کلمه از نظر املایی صحیح است؟

«سخره - هک کردن روی سنگ - احسان - حقیقت - نماینده گی - برخاست»

پاسخ: صورت صحیح کلمات: «سخره - حک کردن روی سنگ - حقیقت - نمایندگی»

۲۱- کتاب سندبادنامه را بازنویسی کرد که نام دیگر این کتاب داستان است.

پاسخ: کتاب «سندبادنامه» «را» مهدی آذریزدی بازنویسی کرده است. سندبادنامه یا کتاب حکیم سندباد یا داستان

هفت وزیر داستانی قدیمی است که این داستان را از موضوعات سندباد حکیم هندی می دانسته اند.

۲۲- با توجه به شعر «ای مادر عزیز» چرا خشنودی مادر، مایه ی خشنودی فرزند است؟ زیرا ...

پاسخ: (صفحه ی ۱۸ کتاب فارسی)

«خشنودی تو مایه ی خشنودی من است/ زیرا بُود رضای خدا، در رضای تو»

۲۳- در کدام گزینه، نهاد یا فعل به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) چو عضوی به درد آورد روزگار نهاد فعل
(۲) تنهایی بهتر از هم نشین بد است. نهاد فعل
(۳) مرغ زیرک که می رمید از دام نهاد فعل
(۴) خاطر شما آسوده باشد. نهاد فعل

پاسخ: گزینه ی « ۱ » نهاد جمله، کلمه ی «روزگار» است.

۲۴- جاهای خالی متن زیر، به ترتیب با حروف کدام گزینه کامل می شود؟

«حاتم طایی را گفتند: خود بزرگ همت تر در جهان دیده ای یا شنیده ای؟ گفت: بلی؛ یک روز چهل شتر، قربانی کرده بودم اُمرای عرب را و خود گوشه ی بیابان به حاجتی بیرون رفتم. خارکنی را دیدم، پشته فراهم نهاده، گفتمش: مهمانی حاتم چرا نروی که خلقی بر سباط او گرد آمده اند؟ گفت: هر که نان از عمل خویش خورد/ مَنّتِ حاتم طایی نبرد»

- (۱) بر - به - بر (۲) از - به - به (۳) از - بر - به (۴) د - ب - الف

پاسخ: گزینه ی «۲» حروف گزینه ی «۲» به ترتیب متن صورت سؤال را کامل می کنند.

۲۵- کدام بیت نادرست است؟

(۱) تک درخت نارون، شد رنگ رنگ / زرد شد آن چتر شاداب و قشنگ

(۲) به نام خداوند جان و خرد / کزین برتر اندیشه، برنگذرد

(۳) چشمه کم کم خشک شد، بی آب شد / باغ و گلزار ناگهان در خواب شد

(۴) گل بخندد، بر سر گل بوته ها / پُر کند بوی خوش گل، باغ را

پاسخ: گزینه ی «۳» «چشمه کم کم خشک شد، بی آب شد/ باغ و بستان، ناگهان در خواب شد»

۲۶- در کدام گزینه، یک یا هر دو واژه نادرست معنا شده است؟

(۱) رمیدن: ترسیدن - غفلت: بی خبری (۲) طمع: حرص - حک: خراشیدن

(۳) مرغزار: چمن زار - تاب: توان (۴) معرفت: شجاعت - سهل: آسان

پاسخ: گزینه ی «۴» معرفت: شناخت به علم و دانش

۲۷- در کدام گزینه، کلمه ای وجود دارد که با سایر کلمات هم خانواده نیست؟

(۱) حقوق - حقانیت - حقیقت

(۲) هاجر - مجاهد - هجرت

(۳) کشف - اکتشاف - کاشف

(۴) مؤسسه - اساس - تأسیس

پاسخ: گزینه ی «۲» واژه ی «مجاهد» از ریشه ی «ج ه د» است، اما واژه های «هاجر و هجرت» از ریشه ی «ه ج ر» هستند.

۲۸- در کدام گزینه، مترادف کلمات مشخص شده نادرست آمده است؟

(۱) علاج پزشکان نداردش سود (درمان)

(۲) ز اژدهای جان ستان نهراسد او (فرار نکند)

(۳) در عشق علم جهل است، ناموس علم سهل است (نادانی)

(۴) مه شرمسار گشته و گلزارم آرزوست (خجالت زده)

پاسخ: گزینه ی «۲» «نهراسد» به معنی «نترسد» است.

۲۹- کدام گزینه به مفهوم بیت زیر اشاره دارد؟

«مرغ زیرک که می رمید از دام / با همه زیرکی به دام افتاد»

(۱) انسان های هوشیار هرگز گرفتار نخواهند شد.

(۲) انسان های خطاکار همیشه برای اشتباهات خود یک بهانه دارند.

(۳) غفلت، می تواند موجب گرفتاری انسان های زیرک هم شود.

(۴) هوشیاری و زیرکی، ما را به هدفمان نزدیک تر می کند.

پاسخ: گزینه ی «۳» بیت صورت سؤال به این موضوع اشاره دارد که انسان های زیرک و هوشیار نیز ممکن است غفلت کنند و گرفتار شوند.

۳۰- نتیجه ی داستان «دهد» در کدام گزینه نیامده است؟

(۱) نباید به عقل و دانش خود مغرور شویم.

(۲) نباید مشکلات و دردهای زندگی را به گردن تقدیر و سرنوشت بیندازیم.

(۳) همیشه باید برای حیوانات دام و تله بگذاریم.

۴) باید به نصیحت بزرگ ترها گوش کنیم.

پاسخ: گزینه ی «۳» در داستان «دهد»، ابتدا هدهد به عقل خود مغرور شد؛ در نتیجه به دام افتاد. همچنین او به نصیحت های پیرزن گوش نکرد و به همین دلیل در دام افتاد. در پایان داستان نیز، هدهد می خواست اتفاق را به گردن تقدیر و سرنوشت بیندازد که پیرزن او را متوجه اشتباهش کرد؛ اما در داستان اشاره ای به این مسئله نشده است که همیشه باید برای حیوانات دام و تله گذاشت.

۳۱- در کدام گزینه، نهاد در پایان مصراع آمده است؟

۱) به بانگ دهل خواجه بیدار گشت

۲) به چاب کتر از خود مینداز تیر

۳) ز گرد سپه روز روشن نماند

۴) برفتند از آن جای شیران نر

پاسخ: گزینه ی «۴» بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: به بانگ دهل خواجه بیدار گشت

گزینه ی «۲»: به چابک تر از خود نینداز تیر (نهاد: تو محذوف)

گزینه ی «۳»: ز گرد سپه روز روشن نماند گزینه ی «۴»: برفتند از آن جای شیران نر

متوسط

۳۲- با توجه به شعر حفظی «ای مادر عزیز»، کدام بیت نادرست است؟

۱) مهرت، برون نمی رود از سینه ام که هست / این سینه، خانه ی تو و این دل، سرای تو

۲) گر بود اختیار جهانی به دست من / می ریختم تمام جهان را به پای تو

۳) ای مادر عزیز که جانم برای تو / قربان مهربانی و مهر و صفای تو

۴) هرگز نشد محبت یاران و دوستان / همپایه ی محبت و مهر و وفای تو

پاسخ: گزینه ی «۳» «ای مادر عزیز که جانم فدای تو / قربان مهربانی و لطف و صفای تو»

۳۳- سه املای چه تعداد از واژه های زیر نادرست است؟

«فیض- حیوانات- هواس- برخاست- مقرر- لغزید- مواظب- اعضا- سَخره»

۴ سه

۳ دو

۲ یک

۱ چهار

پاسخ: گزینه ی «۴» صورت صحیح کلمات نادرست: «حواس - مغرور - صخره»

۳۴- در کدام گزینه، کلمات هم خانواده وجود ندارد؟

۱) بر آن ها سبقت نگیرد و صبر کند تا آن سخن تمام شود.

۲) هر کس حکایتی را می گوید و او بر آن واقف باشد، وقوف خود اظهار نکند.

۳) اگر سؤالی از جماعتی کنند، او داخل آن جمع باشد.

۴) چنان نباشد که خدمات خادمان خود را فراموش کند.

پاسخ: گزینه ی «۱» کلمات هم خانواده در سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: «واقف» و «وقوف»: از ریشه ی «و ق ف»

گزینه ی «۳»: «جماعتی» و «جمع»: از ریشه ی «ج م ع»

گزینه ی «۴»: «خدمات» و «خادمان»: از ریشه ی «خ د م»

۳۵- در کدام گزینه، تمام کلمات با یکدیگر هم خانواده نیستند؟

۱) حفاظت - محفظه - حافظ - حفظ

۲) قصد - تقصیر - مقصود - قاصد

۳) ناظم - منظم - تنظیم - نظام

۴) منظور - نظر - ناظر - نظارت

پاسخ: گزینه ی «۲»، واژه ی «تقصیر» با سایر کلمات هم خانواده نیست.

۳۶- سراینده ی نخستین سرود جمهوری اسلامی ایران، چه کسی است؟

۱) ابوالقاسم حالت

۲) محمدرضا توکلی

۳) محمدرضا سرشار

۴) اکبری شلدرد

پاسخ: گزینه ی «۱» اولین سرود جمهوری اسلامی ایران را «ابوالقاسم حالت» سروده است.

۳۷- نهاد در کدام گزینه، یک واژه ی جمع است؟

۱) شب های پا ز برای من یادآور خاطراتی خوش بود.

۲) مدیر، مدرسه را به دلیل برگزاری مسابقات تعطیل کرد.

۳) آیا تکالیف را انجام داده ای؟

۴) روزها کار می کنم.

پاسخ: گزینه ی «۱» تعریف نهاد: کسی یا چیزی که در مورد آن حرف می زنیم؛ یعنی کاری را انجام می دهد یا صفت و حالتی را به آن نسبت می دهیم. (نهاد در جواب «چه کسی؟» یا «چه چیزی؟» می آید.) یکی از انواع نهاد، نهاد پنهان است.

با توجه به عبارت «به مدرسه رفتیم»، اگر بپرسیم: «چه کسانی رفتیم؟» جواب عبارت است از: «ما». نهاد که واژه ی «ما» است، در جمله وجود ندارد و پنهان است و از روی فعل «رفتیم» به وجودش پی می بریم. در گزینه های این سؤال اگر سؤال «چه کسی؟» یا «چه چیزی؟» را بپرسیم، پاسخ ها عبارت است از:

گزینه ی «۱»: نهاد: شب های پاییز

گزینه ی «۲»: مدیر

گزینه ی «۳»: تو (پنهان)

گزینه ی «۴»: من (پنهان)

که در بین این موارد، واژه ی «شب های پاییز» جمع است.

۳۸- هم خانواده ی واژه های «علم - عشق - غفلت» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) اقرار می کند دو جهان بر یگانگی / یکتا و پشت عالمیان بر درش دو تا

ب) مدعی خواست که از بیخ کند ریشه ی ما / غافل از آن که خدا هست در اندیشه ی ما

ج) زخم معلم زند آن چوب کیست / کیست که او بند قضای تو نیست

د) پیش از اینت بیش از این اندیشه ی عشاق بود / مهرورزی تو با ما شهره ی آفاق بود

۱) الف - ب - ج ۲) ج - د - ب ۳) الف - د - ب ۴) الف - د - ب - ج

پاسخ: گزینه ی «۲» در بیت «ج»، واژه ی «معلم» با «علم»، در بیت «د» واژه ی «عشاق» با «عشق» و در بیت «ب» واژه ی «غافل» با «غفلت» هم خانواده است.

۳۹- در کدام گزینه، هم خانواده ی کلمه ی «شهادت» نیامده است؟

۱) هر عاشق شاهدهی گزیدست / ما جز تو ندیده ایم یارا

۲) نهاد آن مهد را بر دوش شاهان / به مشهد برد وقت صبحگاهان

۳) در تشهد، در رکوع و در سجود / نام لیلی بودی او را در وجود

۴) گفتا ز چه بی هوشی، بنمای چه می نوشی / گفتم برو ای مسکین، هشدار چه می جویی

پاسخ: گزینه ی «۴» در گزینه ی «۱» واژه ی «شاهد»، در گزینه ی «۲» واژه ی «مشهد» و در گزینه ی «۳» «تشهد» هم خانواده ی «شهادت» هستند.

۴۰- در کدام گزینه، مترادف (هم معنی) کلمه ای که زیر آن خط کشیده شده، درست نوشته نشده است؟

۱) گرفتار شدن تو در اثر غفلت بود. (بی خبری)

۲) خشنودی تو مایه ی خشنودی من است (باعث)

۳) با همه زیرکی به دام افتاد (تله)

۴) هر ورقش دفتری است معرفت کردگار (دوستی و رفاقت)

پاسخ: گزینه ی «۴» معرفت: شناخت به علم و دانش

۴۱- کدام یک از گزینه های زیر به مفهوم ضرب المثل «از تو حرکت، از خدا برکت» نزدیک تر است؟

۱) برو کار می کن، مگو چیست کار / که سرمایه ی جاودانی ست کار

۲) میازار موری که دانه کش است / که جان دارد و جان شیرین خوش است

۳) چون بنده خدای خویش خواند / باید که به جز خدا نداند (نشناسد)

۴) نه چندان بخور کز دهانت برآید / نه چندان که از ضعف، جانت برآید

پاسخ: گزینه ی «۱» ضرب المثل صورت سؤال و بیت گزینه ی «۱»، هر دو به نوعی به تلاش و کار کردن نصیحت می کند.

۴۲- برای کدام واژه در بیت زیر هم خانواده ای یافت نمی شود؟

«فقر دارد اصل محکم هرچه دیگر هیچ نیست / گر قدم در فقر چون مردان کنی محکم رواست»

۱) استحکام ۲) مقدّر ۳) اصیل ۴) فقیر

پاسخ: گزینه ی «۲» «فقر» با «فقیر» هم خانواده است و «اصل» با «اصیل» و «محکم» با «استحکام».

۴۳- توضیحات بیان شده در کدام گزینه نادرست است؟

۱) ابوالقاسم حالت در زمینه ی موسیقی اصیل ایرانی فعالیت داشت و از وی آثار ادبی و فرهنگی فراوانی در زمینه های طنز، شعر، ادبیات و ترجمه باقی مانده است.

۲) داستان «پنجره های شناخت» از جمله آثار اکبری شلدره است.

۳) ابوعلی بلعمی روزگاری را به وزارت ساسانیان سپری کرد و ترجمه ی تاریخ طبری و تألیف آن به زبان عربی از آثار اوست.

۴) شیخ محمود شبستری از عارفان مشهور قرن هشتم، سروده هایی در زمینه ی عرفان اسلامی دارد و مثنوی «گلشن راز» معروف ترین اثر شعری اوست.

پاسخ: گزینه ی «۳» ابوعلی بلعمی روزگاری را به وزارت سامانیان سپری کرد و ترجمه ی تاریخ طبری و تألیف آن به زبان فارسی از آثار اوست.

۴۴- هم خانواده ی واژه های «خلق- شاهد- محسن- عالم» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) معلوم نشد که در طربخانه ی خاک/ نقاش ازل بهر چه آراست مرا

ب) سراسر بخشش جانان طریق لطف و احسان بود/ اگر تسبیح می فرمود اگر زنا می آورد

ج) با صبا در چمن لاله سحر می گفتم/ که شهیدان که اند این همه خونین کفنان

د) چنان مان بهر پیشه ور پیشه ای/ که در خلقتش ناید اندیشه ای

۱) ج- د- الف- ب ۲) ب- الف- ج- د ۳) د- ج- ب- الف ۴) الف- د- ب- ج

پاسخ: گزینه ی «۳» هم خانواده ی واژه های صورت سؤال در ابیات:

خلق ← خلقت (بیت د) / شاهد ← شهیدان (بیت ج) / محسن ← احسان (بیت ب) / عالم ← معلوم (بیت الف)

۴۵- از متن زیر کدام گزینه دریافت نمی شود؟

«ما فکر می کنیم ارزش هر چیز به اندازه ی نقش و عملکرد مفید آن است؛ یعنی هر کسی شخصیت خود را در رفتار و عملخویش نمایان می کند. اخلاق، ایمان، دانش و اندیشه ی ما در رفتار و گفتار ما آشکار می شود.»

۱) عملکرد مفید، ارزش هر چیز را مشخص می کند.

۲) اگر کسی اخلاق خوبی داشته باشد، رفتار او نیز خوب است.

۳) برخی از افراد پلید در ظاهر رفتار خوب و شایسته ای دارند.

۴) عقاید دینی هر فرد در رفتار و گفتار او نمایان است.

پاسخ: گزینه ی «۳» در متن اشاره ای به افرادی که ظاهر و باطن آن ها متفاوت است، نشده است.

۴۶- مترادف واژه ی «ترس» در کدام گزینه وجود دارد؟

۱) ده روز مهر گردون، افسانه است و افسون/ نیکی به جای یاران، فرصت شمار یارا

۲) من حاصل عمر خود ندارم جز غم/ در عشق ز نیک و بد ندارم جز غم

۳) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد/ عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد

۴) به یزدان هر آن کس که شد ناسپاس/ به دلش اندر آید ز هر سو هراس

پاسخ: گزینه ی «۴» «هراس» مترادف واژه ی «ترس» است.

۴۷- با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید.

«نکته ای دلکش بگویم خال آن مه رو ببین/ عقل و جان را بسته ی زنجیر آن گیسو ببین

حلقه ی زلفش تماشاخانه ی باد صباست/ جان صد صاحب دل آن جا بسته ی یک مو ببین

عابدان آفتاب از دلبر ما غافل اند/ ای ملامت گو خدا را رو ببین آن رو ببین

این که من در جست و جوی او ز خود فارغ شدم/ کس ندیده ست و نبیند مثلش از هر سو ببین

از مراد شاه منصور ای فلک سر برمتاب/ تیزی شمشیر بنگر قوت بازو ببین (برمتاب: نیپچان)

۴۸- هم خانواده ی واژه ی «غفلت» در کدام بیت یافت می شود؟

- (۱) بیت دوم (۲) بیت اول (۳) بیت چهارم (۴) بیت سوم

پاسخ: گزینه ی «۴» «غافل»، هم خانواده ی کلمه ی «غفلت» است که در بیت سوم آمده است.

۴۹- در مصراع «دست در دامن مولا زد در»، واژه ی «در» نهاد است. در کدام مصراع زیر مثل این مصراع، «در» نهاد است؟

- (۱) المنة لله (شکر خدا) که در میکده باز است (۲) آن راز که در دل بنهفتم به درافتاد

- (۳) بس تجربه کردیم در این دیر مکافات (۴) با که گویم که در این پرده چه ها می بینم

پاسخ: گزینه ی «۱» در جمله ی «در میکده باز است» واژه ی «در» نهاد است. در سایر گزینه ها «در» معنای دیگری دارد و نهاد نیست.

۵۰- هر یک از آثار زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟

«گلشن راز - ترجمه ی تاریخ طبری - بوستان - پنجره های شناخت»

- (۱) شیخ محمود شبستری - محمد بن جریر طبری - سعدی - محمد میرکیانی

- (۲) شیخ محمود شبستری - ابوعلی بلعمی - سعدی - اکبری شلدوره

- (۳) نظامی گنجوی - ابوعلی بلعمی - فردوسی - محمد میرکیانی

- (۴) نظامی گنجوی - محمد بن جریر طبری - سعدی - اکبری شلدوره

پاسخ: گزینه ی «۲» «گلشن راز» اثر شیخ محمود شبستری، «ترجمه ی تاریخ طبری» از ابوعلی بلعمی، «بوستان» اثر مشهور سعدی و «پنجره های شناخت» نوشته ی اکبری شلدوره است. (توجه کنید اصل کتاب تاریخ طبری نوشته ی محمد بن جریر طبری است که به زبان عربی نوشته شده است.)

۵۱- در کدام موارد، غلط املایی یا رسم الخطی وجود دارد؟

الف، آن ها دام و تله می گزارند تا تو و امثال تو را در دام بیندازند.

ب، در هر حال مواظب خودت باش و زیاد به عقل و هوش خودت مغرور نباش.

ج، آدم های تنبل برای خطای خود بهانه ای می آورند.

د، من خیلی باهوش تر از آن هستم که در دام بیافتم.

۱) الف و ب ۲) ب و ج ۳) ج و د ۴) الف و د

پاسخ: گزینه ی «۴» غلط هایی املایی و صحیح آن ها عبارت اند از: مورد «الف»: می گزارند ← می گذارند /

مورد «د»: بیافتم ← بیفتم

۵۲- جاهای خالی بیت های زیر به ترتیب با کلمات کدام گزینه کامل می شود؟

«هرگز محبت یاران و دوستان / محبت و مهر و وفای تو

.....، برون از سینه ام که هست / این خانه، خانه ی تو و این دل، سرای تو»

۱) نشد _ اندازه ی _ عشقت _ نمی شود ۲) نبود _ همپایه ی _ عشقت _ نمی رود

۳) نشد _ همپایه ی _ مهرت _ نمی رود ۴) نبود _ اندازه ی _ مهرت _ نمی شود

پاسخ: گزینه ی «۳» صورت کامل ابیات عبارت است از:

«هرگز نشد محبت یاران و دوستان / همپایه ی محبت و مهر و وفای تو

مهرت، برون نمی رود از سینه ام که هست / این خانه، خانه ی تو و این دل، سرای تو»

۵۳- خداوند در سوره ی آل عمران به پیامبر (ص) می فرماید: «همین که عزم کردی و تصمیم گرفتی، به خدا اعتماد

کن و کار خود را دنبال کن.» این عبارت با کدام گزینه ارتباط بیش تری دارد؟

۱) جوینده، یابنده است. ۲) از تو حرکت، از خدا برکت.

۳) دست بالای دست بسیار است. ۴) ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

پاسخ: گزینه ی «۲» آیه ی صورت سؤال با ضرب المثل «از تو حرکت، از خدا برکت» ارتباط دارد، یعنی تو تلاش کن و

به خداوند توکل و امید داشته باش.

۵۴- در کدام گزینه، کلمه ای وجود دارد که با سایر واژه ها هم خانواده نیست؟

- (۱) شرکت - مشترک - اشتراک - شریک
(۲) کتاب - مکتب - کتیبه - کُتب
(۳) شهرت - مشهور - شهادت - مشاهیر
(۴) کریم - کرامت - تکریم - مکرم

پاسخ: گزینه ی «۳» واژه ی «شهادت» با بقیه ی کلمات گزینه ی «۳» هم خانواده نیست.

۵۵- مصراع نخست «سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو»، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) این خانه، خان هی تو و این دل، سرای تو
(۲) مهرت، برون نمی رود از سینه ام که هست
(۳) همپایه ی محبت و مهر و وفای تو
(۴) ای مادر عزیز که جان داد های مرا

پاسخ: گزینه ی «۴» «ای مادر عزیز که جان داده ای مرا / سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو»

۵۶- کدام گزینه به مفهوم بیت زیر اشاره دارد؟

«مرغ زیرک که می رمید از دام / با همه زیرکی به دام افتاد»

(۱) انسان های هوشیار گرفتار نخواهند شد.

(۲) انسان خطاکار همیشه یک بهانه دارد.

(۳) غفلت، می تواند موجب گرفتاری انسان های زیرک شود.

(۴) هوشیاری و زیرکی باعث رها شدن از دام می شود.

پاسخ: گزینه ی «۳» بیت صورت سؤال به این موضوع اشاره دارد که انسان های زیرک و هوشیار نیز ممکن است غفلت کنند و گرفتار شوند.

۵۷- «داستان هفت وزیر» نام دیگر کدام کتاب است؟

- (۱) گلستان (۲) بوستان (۳) سندبادنامه (۴) تاریخ بلعمی

پاسخ: گزینه ی «۳» سندبادنامه یا کتاب «حکیم سندباد» یا «داستان هفت وزیر» داستانی قدیمی است که این داستان را از آثار سندباد حکیم هندی می دانسته اند.

۵۸- در کدام گزینه محل قرار گرفتن نهاد با دیگر گزینه ها تفاوت دارد؟

(۱) پدرم روضه ی رضوان به دو گندم بفروخت (۲) دلبر برفت و دلشدگان را خبر نکرد

(۳) روان شد اشک یاقوتی ز راه دیدگان اینک (۴) حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد

پاسخ: گزینه ی «۳» گاه در شعر، نهاد و فعل در جای همیشگی خود قرار نمی گیرند و ممکن است محل قرار گرفتن آن ها تغییر کند.

بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: پدرم: نهاد / بفروخت: فعل

گزینه ی «۲»: دلبر: نهاد / برفت: فعل

گزینه ی «۳»: اشک یاقوتی: نهاد / روان شد: فعل

گزینه ی «۴»: حافظ: نهاد / شد: فعل

۵۹- کدام گزینه نادرست معنا شده است؟

(۱) باد بهاری وزید از طرف مرغزار: باد بهاری از سمت دشت و صحرا وزید.

(۲) خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع: برخیز و از وزش باد بهاری استفاده کن و سود ببر.

(۳) زیرا بود رضای خدا در رضای تو: از خشنودی تو، خداوند هم خشنود می شود.

(۴) مرغ زیرک که می رمید از دام: پرنده ی باهوش که از دام فرار می کرد.

پاسخ: گزینه ی «۱» «مرغزار» به معنای چمنزار و سبزه زار است، نه دشت و صحرا.

۶۰- کلمات کدام گزینه هم خانواده نیستند؟

(۲) عالم، معلوم، معمولی، معلّم

(۱) ارتباط، مرتبط، رابطه، مربوط

(۴) کشف، اکتشاف، مکاشفه، مکتشف

(۳) احسان، تحسین، محسن، حسنت

پاسخ: گزینه ی «۲» «عالم، معلوم و معلّم» در سه حرف «ع، ل، م» مشترک هستند، ولی این ۳ حرف در کلمه ی

«معمولی» به ترتیب «ع، م، ل» آمده است. پس کلمه ی «معمولی» با ۳ کلمه ی دیگر هم خانواده و از یک ریشه نیست.

۶۱- کدام یک از گزینه های زیر، مانند پنجره هایی برای شناخت بهتر آفریده های خداوند می تواند باشد؟

(۲) تفکر، ایمان، علم، عمل، اعتقادات

(۱) تفکر، علم، اعتقادات، عمل، لطف

(۴) تفکر، ایمان، علم، عمل، اخلاق

(۳) دقت، شناخت خود، اخلاق خوب، ایمان به خالق

پاسخ: تفکر، ایمان، علم، عمل و اخلاق، ۵ پنجره برای شناخت و تماشای آفرینش الهی هستند.

۶۲- برای کدام واژه در بیت زیر هم خانواده ای پیدا نمی شود؟

«قتل این خسته به شمشیر تو تقدیر نبود / و نه هیچ از دل بی رحم تو تقصیر نبود»

- (۱) خست (۲) قصور (۳) مقتول (۴) مقدّر

پاسخ: گزینه ی «۱» «قتل» با «مقتول»، «تقدیر» با «مقدّر» و «تقصیر» با «قصور» هم خانواده است. در بیت صورت

سؤال، هم خانواده ای برای «خست» پیدا نمی شود.

۶۳- در بیت «اشرف و انجب تمام ملل / یادگار شریف دورانیم»، کدام گزینه نهاد است؟

- (۱) اشرف (۲) انجب (۳) ملل (۴) ما

پاسخ: گزینه ی «۴» در جمله ی «ما اشرف و انجب تمام ملل و یادگار شریف دورانیم»، «ما» نهاد است.

۶۴- واژه های «مقرب، ربیع، تعلیم» به ترتیب چه معنایی دارند؟

- (۱) نزدیک شده، بهار، یاد گرفتن (۲) منزلت پیدا کرده، بهار، یاد دادن

- (۳) دور شده، خزان، یاد دادن (۴) آسمانی، خزان، یاد گرفتن

پاسخ: گزینه ی «۲» «مقرب: نزدیک شده، منزلت پیدا کرده / ربیع: بهار / تعلیم: یاد دادن

۶۵- در بیت «بی یاد تو نیست هیچ مرغی / در سبزه و باغ و بوستان ها» کدام گزینه نهاد است؟

- (۱) بی یاد تو (۲) سبزه و باغ (۳) هیچ مرغی (۴) تو

پاسخ: گزینه ی «۳» بیت صورت سؤال پس از بازگردانی به شکل «هیچ مرغی بی یاد تو در سبزه و باغ و بوستان ها

نیست.» درمی آید که در آن «هیچ مرغی» نهاد است.

۶۶- در گزینه واژه ای هست که با دو واژه ی دیگر هم خانواده نیست؟

- (۱) بشارت، شرب، تبشیر (۲) مرضیه، رضا، راضی

- (۳) شک، شکاک، مشکوک (۴) فرض، مفروض، فریضه

پاسخ: گزینه ی «۱» «بشارت» و «تبشیر» هم خانواده اند زیرا هم معنای نزدیک به هم دارند و هم حروف اصلی (ریشه

ی، مشترک. واژه ی «شرب» به معنی «نوشیدن» با این دو واژه هم خانواده نیست.

۶۷- حروف کدام گزینه به ترتیب متن زیر را کامل می کند؟

«ناگهان، معلم ... جای برخاست و گفت: خیلی عالی بود، ... این جا بسیار جالب بود. چون شما ... تفکر درباره ی چهار واژه ... اندیشه های تازه ای دست یافته اید.»

(۱) از - تا - به - با (۲) بر - که - به - با (۳) به - که - با - به (۴) از - تا - با - به

پاسخ: گزینه ی «۴» حروف اضافه ی «از، تا، با، به» به ترتیب متن صورت سؤال را کامل می کنند.

۶۸- در کدام گزینه، تعداد ترکیب های وصفی از بقیه کم تر است؟

(۱) در شب تاریکی که راه از چاه مشخص نبود، حضرت علی (ع)، آن مرد بزرگ، آن امام بزرگوار، آفتاب درخشانی بود که راه را روشن می کرد.

(۲) ناله های موزون دلم شنیدنی شد هاند و باید به آن ها گوش سپرد. دل کوچک دیگر طاقت ندارد.

(۳) دست کیوان به سمت من دراز شده بود و م یخواست به من کمک کند تا سقوط نکنم. ترسِ مرگباری تمام وجودم را فرا گرفته بود.

(۴) از مرد دانایی که به عشق دانش، دست از دنیا شسته، خواهش کردیم که حکایت این عشق شیرین را برای ما تعریف

پاسخ: گزینه ی «۳» تشریح گزینه ها:

گزینه ی «۱» شامل چهار ترکیب وصفی: «شب تاریک»، «مرد بزرگ»، «امام بزرگوار» و «آفتاب درخشان»

گزینه ی «۲»: شامل دو ترکیب وصفی: «ناله های موزون» و «دل کوچک»

گزینه ی «۳»: شامل یک ترکیب وصفی: «ترسِ مرگبار»

گزینه ی «۴»: شامل دو ترکیب وصفی: «مرد دانا» و «عشق شیرین»

۶۹- با توجه به رابطه ی بین کلمات «نحس» و «منحوس»، رابطه ی بین کلمات کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) شوم و بد (۲) اعتدال و تعدیل (۳) قصد و مقصود (۴) نظر و منظور

پاسخ: گزینه ی «۱»

کلمات گزینه های «۲، ۳ و ۴» با یک دیگر هم خانواده هستند، در حالی که این رابطه در گزینه ی «۱» دیده نمی شود.

۷۰- «ستایش یزدان» از همه ی ابیات زیر دریافت می شود، به جز ...

(۱) ز بهر نیایش، سر و تن بشُست/ یکی پاک جای پرستش بجُست

(۲) از آن پس نهاد از بر خاک، سر/ چنین گفت: کای داور دادگر!

(۳) ز هر بد، تویی بندگان را پناه/ تو دادی مرا، گردی و دستگاه

(۴) خروشید و جوشید و برگند خاک/ ز سَمَش زمین شد همه، چاک چاک

پاسخ: گزینه ی «۴» بیت گزینه ی «۴» اشاره به این مفهوم دارد: «در خان سوم، رخس به این روش رستم را از خواب بیدار می کند تا با اژدها بجنگد.»

۷۱- با توجه به متن بخوان و بیندیش «هدهد»، چرا پیرزن به هدهد گفت: «که با همه ی زیرکی، خیلی ساده ای»؟

(۱) زیرا هدهد هر روز روی درخت می نشست و آواز می خواند.

(۲) زیرا هدهد فکر می کرد دام را فقط برای کلاغ ها می گذارند.

(۳) زیرا هدهد فکر می کرد بچه ها زیر درخت مشغول بازی هستند.

(۴) زیرا هدهد در شهر زندگی می کرد.

پاسخ: گزینه ی «۳» هدهد فکر می کرد بچه ها زیر درخت مشغول بازی هستند، در حالی که آن ها می خواستند، دام و تله بگذارند، تا پرنده ها را شکار کنند. بنابراین پیرزن به او گفت که تو خیلی ساده ای که فکر می کنی بچه ها مشغول بازی هستند.

۷۲- تمام گزینه های زیر، معنای تقریباً یک سانی دارند به جز گزینه ی

(۱) هنگام (۲) پگاه (۳) بامداد (۴) صبح

پاسخ: گزینه ی «۱» سه واژه ی «پگاه، بامداد و صبح»، مربوط به بخش آغازین روز و تقریباً به یک معنا هستند. ولی «هنگام» یعنی زمان، وقت، موقع.

۷۳- در بیت کلمه های متضاد به چشم می خورد؟

۱) یکی کوه بُد، نامش البرز کوه/ به خورشید نزدیک و دور از گروه

۲) مرغ زیرک که می رمید از دام/ با همه زیرکی به دام افتاد

۳) گر بود اختیار جهانی به دست من/ می ریختم تمام جهان را به پای تو

۴) هرگز نشد محبت یاران و دوستان/ ه مپایه ی محبت و مهر و وفای تو

پاسخ: گزینه ی «۱» تنها در بیت گزینه ی «۱» دو واژه ی «نزدیک» و «دور» متضاد هستند.

متن زیر را می توان به ترتیب با حروف کدام گزینه کامل کرد؟

۷۴- «حافظ شیرازی ملقب ... لسان الغیب یکی ... بزرگ ترین شاعران ایران و جهان است که ... قرن هشتم هجری

می زیست. وی ... سبب بیان دقیق اندیشه های والای خود، تأثیر بسیار زیادی ... ادیبان پس از خود داشت».

۱) از - از - در - با - بر ۲) به - از - در - به - به

۳) از - در - بر - به - بر ۴) به - از - در - به - بر

پاسخ: گزینه ی «۴»

«حافظ شیرازی ملقب به لسان الغیب، یکی از بزرگ ترین شاعران ایران و جهان است که در قرن هشتم هجری می

زیست. وبه سبب بیان دقیق اندیشه های والای خود، تأثیر بسیار زیادی بر ادیبان پس از خود داشت».

۷۵- «سندبادنامه» اثر و بازنویسی است.

۱) سعدی - مهدی آذریزدی ۲) ابوعلی بلعمی - محمدبن علی ظهیری سمرقندی

۳) ابوعلی بلعمی - ابوالقاسم حالت ۴) محمدبن علی ظهیری سمرقندی - مهدی آذریزدی

پاسخ: گزینه ی «۴» «سندبادنامه» اثر «محمدبن علی ظهیری سمرقندی» و بازنویسی «مهدی آذریزدی» است.

۷۶- متن زیر، چند نادرستی املایی دارد؟

«دقایقی صبری شد. پروانه از گروه «ایمان» برخاست و گفت: «به راستی که هر کلمه، رنگ و بویی دارد و وظیفه ای را بردوش. اعضای گروه بر این باورند که ما با شناخت خود و شناخت خلق و خلقت، سرانجام به خالق همه ی این ها ایمانمی آوریم.»

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

پاسخ: گزینه ی «(۳)» در متن صورت سؤال دو نادرستی املایی وجود دارد: «سپری» و «برخاست»

۷۷- متن زیر معرف چه کسی است؟

«شاعر، مترجم و محقق توانای معاصر که در زمینه ی موسیقی اصیل ایرانی نیز فعالیت داشت و سراینده ی نخستین سرودجمهوری اسلامی ایران بود. از وی آثار ادبی و فرهنگی فراوانی در زمینه های طنز، شعر، ادبیات و ترجمه باقی است.»

(۱) مهدی آذریزدی (۲) اکبری شلدرد (۳) ابوالقاسم حالت (۴) احمد جام

پاسخ: گزینه ی «(۳)» متن صورت سؤال «ابوالقاسم حالت» را معرفی می کند.

۷۸- گزینه با عبارت داخل پرانتز تناسب ندارد؟

(۱) فردا سالگرد پیروزی مردم مصر می باشد. (جمله ی خبری)

(۲) چه گل زیبایی! (جمله ی عاطفی)

(۳) شما از کجا می دانید که احمد به مدرسه رفت؟ (جمله ی پرسشی)

(۴) وارد کلاس که شدم، همه با تعجب نگاهم کردند. (جمله ی امری)

پاسخ: گزینه ی «(۴)» جمله ی گزینه ی «(۴)»، یک جمله ی خبری است، زیرا از امری خبر می دهد.

۷۹- در جمله ی اول عبارت زیر نهاد و مفعول به ترتیب کدام است؟

«پدربزرگ مجله ای را روی میز گذاشت و سرگرم خواندن آن شد.»

(۱) پدربزرگ - میز (۲) پدربزرگ - مجله ای (۳) مجله ای - میز (۴) روی میز - مجله های

پاسخ: گزینه ی «(۲)» پدربزرگ مجله های را روی میز گذاشت و سرگرم خواندن آن شد.

۸۰- عبارت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

«قسمت و سرنوشت، بهانه ی آدم های تنبل یا خطاکار است که می خواهند برای خطای خود بهانه ای بیاورند. قسمت، فقط نتیجه ی کارهای خود ماست.»

۱) سال و فال و مال و حال و اصل و نسل و تخت و بخت/ بادت اندر شهریاری برقرار و بر دوام

۲) ای کاش که بخت، سازگاری می کرد/ با جورِ زمانه یار، یاری می کرد

۳) دیوانگی است، قصه ی تقدیر و بخت نیست/ از بام سرنگون شدن و گفتن این قضاست

۴) چنان زیاد زمان گذشته خرسندم/ که تیره بختی خود را نمی کنم باور

پاسخ: گزینه ی «۳» انسان های ضعیفی هستند که خطا و گناه کارهای خود را به گردن بخت و تقدیر می اندازند. در عبارت صورت سؤال و در بیت گزینه ی «۳»، این عمل نکوهش شده است. بازگردانی بیت گزینه ی «۳»: از اوج، سقوط کردن، قصه ی تقدیر و بخت نیست. این که آن را تقصیر بخت بیندازیم، دیوانگی است!

۸۱- در جمله ی «گدای نیک انجام به از پادشاه بدفرجام» گزاره کدام است؟

۱) گدای نیک انجام ۲) پادشاه بدفرجام ۳) به از پادشاه بدفرجام ۴) گدای نیک انجام به

پاسخ: گزینه ی «۳» گدای نیک انجام به از پادشاه بدفرجام

نهاد گزاره

۸۲- گزینه در مورد «زبان فارسی» نادرست است؟

۱) یادگیری خط از یادگیری آوا و اشاره دشوارتر است.

۲) نوشتن به کار گرفتن قواعد و قراردادهای تعین شده در هر جامعه است.

۳) زبان تنها یک شکل یا چهره دارد.

۴) در زبان فارسی برخی کلمات ممکن است به دو شکل، نوشته شوند.

پاسخ: گزینه ی «۳» زبان چند شکل یا چهره دارد: آوا و صدا، خط و اشاره

۸۳- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

۱) معلوم می شود با همه ی زیر کی خیلی ساده ای. آن ها بازی نمی کنند بلکه دام و تله می گذارند تا تو و امثال تو را در دام بیندازند.

۲) در هر حال مواظب خودت باش و زیاد به عقل و هوش خودت مغرور نباش تا به طمع خوراک در دام نیفتی.

۳) ناگهان معلّم از جای برخاست و گفت: خیلی عالی بود. ارزش هرچیز به اندازه ی نقش و عملکرد مفید آنست.

۴) یکی از اعضای گروه گفت: ما انسان ها همه در نقطه ی آغاز آفرینش مانند هم هستیم و هرچه از آن نقطه دور می شویم، تفاوت ها بیش تر می شود.

پاسخ: گزینه ی «۳» واژه ی «برخواست» در گزینه ی «۳» نادرست نوشته شده است.

۸۴- نهاد بیت «الف» و گزاره ی بیت «ب» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) هرگز نرسد به منزل عشق / بی بدرقه ی تو، کاروان ها

ب) جبریل و ملائک مقرب / ذکر تو کند در آسمان ها

۱) کاروان ها - ذکر تو کند در آسمان ها

۲) هرگز نرسد به منزل عشق - جبریل و ملائک مقرب

۳) ذکر تو کند در آسمان ها - کاروان ها

۴) جبریل و ملائک مقرب - هرگز نرسد به منزل عشق

پاسخ: گزینه ی «۱» نهاد بیت «الف»، «کاروان ها» و گزاره ی بیت «ب»، «ذکر تو کند در آسمان ها» است.

۸۵- واژه ی «شجاعت» در کدام گزینه «نهاد» است؟

۱) رسیدن به موفقیت ها به شجاعت نیازمند است.

۲) شجاعت تنها در میدان جنگ نیست.

۳) ما به شجاعت دیگری نیازمندیم که به آن «شجاعت اخلاقی» می گوئیم.

۴) خنده بر ترس های دروغین، گام اوّل به سمت شجاعت است.

پاسخ: گزینه ی «۲» شجاعت تنها در میدان جنگ نیست.

نهاد گزاره

۸۶- برای کدام واژه در بیت زیر هم خانواده ای وجود ندارد؟

«بر من جفا ز بخت من آمد و گرنه یار / حاشا که رسم لطف و طریق کرم نداشت»

- (۱) مراسم (۲) لطیف (۳) اقطار (۴) کرامت

پاسخ: گزینه ی «۳» «رسم» با «مراسم» هم خانواده است و «لطف» با «لطیف» و «کرم» با «کرامت»، اما برای «اقطار» در بیت صورت سؤال هم خانواده ای وجود ندارد.

۸۷- بیت با ضرب المثل «شکر نعمت نعمت افزون کند» قرابت معنایی بیش تری دارد؟

(۱) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد

(۲) فضل خدای را که تواند شمار کرد / یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد

(۳) در نعمت خدای بگشاید / شکر کن تا خدا بیفزاید

(۴) گناه آید از بنده ی خاکسار / به امید عفو خداوندگار

پاسخ: گزینه ی «۳»، نیز مثل ضرب المثل پرشش، به این نکته اشاره دارد که شکر گزاری باعث افزایش نعمت است.

۸۸- در کدام گزینه کلمات هم خانواده ی بیش تری وجود دارد؟

(۱) ز مشرق سر کوی، آفتاب طلعت تو / اگر طلوع کند طالع همایون است

(۲) اگر تو فارغی از حال دوستان، یارا / فراغت از تو میسر نمی شود ما را

(۳) ستاره ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دل رمیده ی ما را انیس و مونس شد

(۴) چشم آسایش که دارد از سپهر تیزرو / ساقیا، جامی به من ده تا بیاسایم دمی

پاسخ: گزینه ی «۱» «صفحه ی ۱۷ کتاب فارسی، کلمات هم خانواده در گزینه ی «۱»، «طلعت، طلوع و طالع» هستند.

ولی در گزینه های «۲، ۳ و ۴» به ترتیب کلمات «فارغ و فراغ»، «انیس و مونس» و «آسایش و بیاسایم» هم خانواده هستند.

۸۹- کدام بیت با عبارت «این گرفتاری از طمع نبود، قسمت و سرنوشت بود و با سرنوشت هم نمی توان جنگید» قرابت معنایی دارد؟

۱) رنگ بالای سیه بسیار است/ نیستی از خم تقدیر آگاه

۲) چو تو، یک روز سیه بودم و خوش/ سیهی گشت سپیدی ناگاه

۳) رهروی راه قضا و قدرم/ راهم این بود، نبودم گمراه

۴) از سپید و سیه و زشت و نکو/ هر چه هستیم، تباهیم، تباه

پاسخ: گزینه ی «۳» ابیات گزینه ها از قطعه ای از پروین اعتصامی انتخاب شده اند. موی سیاهی به موی سپیدی که کنارش رشد کرده است خرده می گیرد که تو هم قدر من نیستی. موی سپید هم در پاسخ، در بیت گزینه ی «۳» تقدیر را عامل این اشتباه می داند.

۹۰- بیت زیر از چند جمله تشکیل شده است؟

«هرگز نشد محبت یاران و دوستان/ هم پایه ی محبت و مهر و وفای تو»

۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه ی «۴» بیت صورت سؤال، یک جمله است.

۹۱- در کدام گزینه، نهاد به درستی مشخص شده است؟

۱) خوش می روی در کوی ما، خوش می خرامی سوی ما / خوش می جهی در جوی ما، ای جوی و ای جویای ما (نهاد: ما)

۲) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم/ آشیان کردم تصور، خانه ی صیاد را (نهاد: من)

۳) امشب اگر یاری کنی ای دیده توفان می کنم/ آتش به دل می افکنم دریا به دامن می کنم (نهاد: امشب)

۴) نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت/ به غمزه مسئله آموز صد مدرّس شد (نهاد: من)

پاسخ: گزینه ی «۲» نهادها عبارت اند از:

گزینه ی «۱»: تو (نهاد حذف شده است) گزینه ی «۳»: تو (نهاد حذف شده است)

گزینه ی «۴»: نگار من

۹۲- ابیات زیر، با کدام بخش از داستان هدهد در سندبادنامه قرابت معنایی دارند؟

«طاووس را بدیدم می کند پر خویش / گفتم: «مکن، که پر تو با زیب و با فر است (زیبا و شکوهمند است)» بگریست زار زار و مرا گفت: «ای حکیم / آگه نه ای (نیستی)، که دشمن جان من این پر است»»

۱) پیرزنی به هدهدی که با او آشنا بود هشدار داد که مراقب دام ها باشد، در حالی که هدهد گمان می کرد خیلی زیرک است و به دام نمی افتد.

۲) هدهد به امید دانه به دام افتاد، اما پیرزن او را نجات داد. پیرزن به هدهد گفت طمع دانه های آشکار باعث شده است که او به دام بیفتد.

۳) هدهد گفت طمع نبود، قسمت بود و برای کلاغ هم ممکن بود. پیرزن گفت نه، چیزی که تو آن را قسمت می نامی، کار های خودت است.

۴) پیرزن گفت دام را همیشه برای مرغ های زیبا و خوش آواز یا حیواناتی که گوشتشان خوراکی است، می گذارند؛ مثل هدهد، و نه امثال کلاغ.

پاسخ: گزینه ی «۴» در ابیات صورت سؤال می خوانیم حکیمی طاووسی را دیده است که بال و پر خود را می کند. به او می گوید: «پر و بالت را نکن، زیباست!» و طاووس می گوید: «این بال و پر زیبا، دشمن جان من است.» این مفهوم در عبارت گزینه ی «۴» آمده است.

۹۳- «عیان» یعنی «آشکار» و «جبر» یعنی «سرنوشت». ابیات زیر با کدام بخش از داستان «هدهد مرزبان نامه» قرابت معنایی دارند؟

«در هر آن کاری که میل استت بـدان (میل تو به آن است) / قـدرت خـود را هـمـی بـیـنـی عیـانوـانـدر
آن کـاری کـه هـمـی لـت نـیـسـت و خـواسـت / خویش را جبری کنی کاین از خداست!»

۱) پیرزنی به هدهدی که با او آشنا بود هشدار داد که مراقب دام ها باشد، در حالی که هدهد گمان می کرد خیلی زیرک است و به دام نمی افتد.

۲) هدهد به امید دانه به دام افتاد، اما پیرزن او را نجات داد. پیرزن به هدهد گفت طمع دانه های آشکار باعث شده است که او به دام بیفتد.

۳) هدهد گفت طمع نبود، قسمت بود و برای کلاغ هم ممکن بود. پیرزن گفت نه، چیزی که تو آن را قسمت می نامی،

کارهای خودت است.

۴، پیرزن گفت تله را برای مرغهای زیبا و خوش آواز یا حیواناتی که گوشتشان خوراکی است، می گذارند؛ مثل هدهد، و نه امثال کلاغ

پاسخ: گزینه ی «۳» ابیات صورت سؤال می گویند: «هر اتّفاقی را که برایت می افتد، اگر خوشایندت باشد، از قدرتِ خودت می دانی، اما اگر میل و خواستت به آن نباشد و از وقوع آن خرسند نباشی، خود را «جبری» می کنی و می گویی همه چیز از سرنوشت است و کار خداست!» هدهد داستان نیز همین کار را کرده بود؛ وقتی به دام افتاد، گفت: «این از میل و طمع من نبود، از سرنوشت و قسمت بود!»

۹۴- رابطه ی بین کدام یک از کلمات زیر مانند رابطه ی «نثر» و «منثور» است؟

۱) نظر _ ناظر ۲) نصیر _ منصور ۳) طبع _ مطبوع ۴) معلّم _ معلوم

پاسخ: گزینه ی «۳» با توجه به گزینه ها، رابطه ی بین کلمات «نثر» و «منثور» مشابه رابطه ی بین کلمات «طبع» و «مطبوع» است.

۹۵- در کدام مصراع از شعر زیر، مهم ترین جزء گزاره وجود ندارد؟

«دزد عیاری به فکر دست بُرد/ گاه ره می زد، گهی ره می سپرد

در کمین رهنوردان می نشست/ هم کُله می بُرد و هم سر می شکست»

۱) اوّل ۲) دوم ۳) سوم ۴) چهارم

پاسخ: گزینه ی «۱» مهم ترین بخش گزاره، «فعل» است و بدون آن، جمله تشکیل نمی شود. در مصراع اوّل بیت اول صورت سؤال، فعلی وجود ندارد. در سایر مصراع ها، «می زد»، «می سپرد»، «می نشست»، «می بُرد» و «می شکست» فعل هستند. دست بُرد: دزدی کردن

۹۶- کدام بیت با عبارت زیر هم مفهوم است؟

«آدمی باید که بسیار نگوید و سخن دیگری به سخن خود قطع نکند.»

(۱) سخنی در نهان نباید گفت / که بر(در) انجمن نشاید گفت

(۲) خداوند تدبیر و فرهنگ و هوش / نگوید سخن تا نبیند خموش

(۳) نه در هر سخن بحث کردن رواست / خطا بر بزرگان گرفتن خطاست

(۴) اگرچه پیش خردمند خامشی ادب است / به وقت مصلحت آن به که در سخن کوشی

پاسخ: گزینه ی «۲» بیت گزینه ی «۲» مانند عبارت صورت سؤال، مخاطب را از سخن گفتن میان سخنان دیگران بر حذر می دارد. «خاموش» در این بیت معنای «ساکت» می دهد.

۹۷- معنای شعر در کدام گزینه نادرست است؟

(۱) خرد را نیست تاب نور آن روی: عقل، توان دیدن نور آن چهره را ندارد.

(۲) ای مادر عزیز که جان داده ای مرا: ای مادر عزیزم که به من زندگی بخشیده ای.

(۳) سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو: جان دادن برای تو سخت است.

(۴) زیرا بود رضای خدا در رضای تو: رضایت خداوند در گروی رضایت توست.

پاسخ: گزینه ی «۳» معنای صحیح مصراع گزینه ی «۳»: جان دادن به خاطر تو، برای من آسان است.

۹۸- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) ظهیری سمرقندی کتاب سندبادنامه را ترجمه کرده است.

(۲) کتاب سندبادنامه از زبان عربی به فارسی دری ترجمه شده است.

(۳) ابوالقاسم حالت سراینده ی نخستین سرود جمهوری اسلامی ایران است.

(۴) ابوالقاسم حالت در زمینه ی موسیقی اصیل ایرانی فعالیت داشته است.

پاسخ: گزینه ی «۲» ظهیری سمرقندی کتاب سندبادنامه را از فارسی دری به نثر روان ترجمه کرده است.

۹۹- متن زیر چند نادرستی املائی یا رسم الخطی دارد؟

«قسمت، بهانه ی آدم های تنبل یا خطاکار است که می خواهند برای خطای خود بهانه ای بیاورند. قسمت فقط نتیجه ی کارهای خودم است. اگر درست فکر کرده باشیم، موفق می شویم و اگر اشتباه کرده باشیم، شکست می خوریم یا گرفتار می شویم. اگر قسمت بود که تو در دام بیافتی، من نمی رسیدم و تو را نجات نمی دادم، اما می بینی که حالا نجات یافته ای؛ پس قسمتی در کار نبوده است.»

(۱) سه تا (۲) دو تا (۳) یکی (۴) چهارم

پاسخ: گزینه ی «۳» املائی «بیفتی» به همین شکل درست است.

۱۰۰- نقش دستوری کدام بخش مشخص شده «نهاد» نیست؟

- (۱) من برای رسیدن به جزیره ای ناشناخته، سفری ترسناک آغاز کردم. «من»
- (۲) او برای رسیدن به مقصد، او از همه ی سختی ها عبور کرد. «او»
- (۳) تو را برای همراهی با خودم برگزیدم، برای تنها نبودن، که تنهایی گاهی سخت دلگیر است. «تو»
- (۴) شما نیز می توانید مرا در این مسیر هولناک یاری کنید. «شما»

پاسخ: گزینه ی «۳» در جمله ی «تو را برای همراهی با خودم برگزیدم»، نهاد «من» محذوف است.

۱۰۱- پیام کدام یک از بیت های زیر صحیح نیست؟

- (۱) آب ارچه همه زلال خیزد / از خوردن پُر ملال خیزد (کم گویی)
- (۲) خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع / ناله ی موزون مرغ، بوی خوش لاله زار (آمدن بهار)
- (۳) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار (قدرت خداوند)
- (۴) مهرت برون نمی رود از سینه ام که هست / این خانه خانه ی تو و این دل سرای تو (مهر مادری)

پاسخ: گزینه ی «۳» درباره ی شناخت خداوند از طریق آفریده های اوست.

۱۰۲- در بیت کدام گزینه، کلمه ی قافیه در مصراع دوم نقش «نهاد» دارد؟

۱) به نام آن که جان را فکرت آموخت / چراغ دل به نور جان برافروخت

۲) همه راستی کن که از راستی / نیاید به کار اندرون، کاستی

۳) هر گل و برگی که هست، یاد خدا می کند / بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار

۴) با این که سخن به لطف آب است / کم گفتن هر سخن صواب است

پاسخ: گزینه ی «۲» قافیه، به کلماتی گفته می شود که در پایان مصراع، قبل از ردیف می آیند و حرف یا حروف آخر آن ها مشترک بوده و هم آهنگ هستند.

در بیت گزینه ی «۲»، «کاستی» و «راستی» قافیه هستند و «کاستی»، نهاد مصراع دوم است.

۱۰۳- عبارت زیر با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟

«هر کس تنها به خود تکیه کند و خود بینی را پیشه سازد، به شناخت خالق دست نمی یابد.»

۱) ز فضلش هر دو عالم، گشت روشن / ز فیضش خاک آدم، گشت گلشن

۲) ز بی خودی طلب یار می کند حافظ / چو مفلسی که طلبکار گنج قارون است (مفلس: محتاج)

۳) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست / تو خود حجاب خودی، حافظ از میان برخیز (حائل: مانع)

۴) من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش / هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت (درود: درو کند)

پاسخ: گزینه ی «۳»

عبارت صورت سؤال، هر دو به این مسئله اشاره می کنند که برای رسیدن به خدا (خالق)، باید خود و خودخواهی را کنار گذاشت.

۱۰۴- نهاد در کدام جمله، «جمع» است؟

۱) روزها کار می کردم و شب ها درس می خواندم. ۲) روزهای گرم تابستان، به سرعت گذشت.

۳) مساجد شهر را برای جشن نیمه ی شعبان آذین بسته بود. ۴) بعد از چند سال به سفر رفتی؟

پاسخ: گزینه ی «۳» تشریح گزینه ها:

گزینه ی «۱»: «من» نهاد محذوف است. (مفرد) گزینه ی «۲»: «روزهای گرم تابستان» نهاد است. (جمع)

گزینه ی «۳»: «او» نهاد محذوف است. (مفرد) گزینه ی «۴»: «تو» نهاد محذوف است. (مفرد)

۱۰۵- با توجه به درس «پنجره های شناخت»، کدام نظر با اسامی گروهی که در پرانتز ذکر شده است، هماهنگ نیست؟

۱) از نظر ما با شناخت خود و شناخت خلق و خلقت سرانجام به خالق همه ی این ها ایمان می آوریم. (ایمان)

۲) از نظر ما ریشه ی همه ی پدیده ها و اشیا در اخلاق نیکو و رفتار پسندیده است. (اخلاق)

۳) از نظر ما این سه کلمه «خلق و خلقت و خالق» از نظر ریشه ی کلمه هم ریشه و از یک خانواده هستند. (علم)

۴) از نظر ما هر کس شخصیت خود را در رفتار و عمل خود نشان می دهد. (تفکر)

پاسخ: گزینه ی «۴» در داستان «پنجره های شناخت» میان نام گروه ها یعنی ایمان، اخلاق، علم، تفکر و عمل با نظری

که آن ها ارائه می دهند، ارتباط وجود دارد. با توجه به این نکته می توان به سؤال پاسخ داد.

بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: به خالق ایمان آورد ← گروه ایمان / گزینه ی «۲»: همه چیز ریشه در اخلاق نیکو دارد ← اخلاق

گزینه ی «۳»: بررسی علمی و ریشه شناسی لغات ← علم / گزینه ی «۴»: همه چیز ریشه در رفتار و عمل دارد ← عمل

۱۰۶- نهاد جمله ای در مصراع ... از ابیات زیر، پنهان (محذوف) است و در آن جمله دیده نمی شود.

«ز سری، موی سپیدی روید / خنده ها کرد بر او موی سیاه

که چرا در صف ما بنشستی؟ / تو ز یک راهی و ما از یک راه»

۱) نخست ۲) دوم ۳) سوم ۴) چهارم

پاسخ: گزینه ی «۳» بررسی مصراع ها:

مصراع نخست: موی سپیدی از سری روید: نهاد «موی سپیدی» است.

مصراع دوم: موی سیاه بر او خنده ها کرد: نهاد «موی سیاه» است.

مصراع سوم: (تو) چرا در صف ما بنشستی: نهاد «تو» پنهان است.

مصراع چهارم: تو از یک راه هستی و ما از یک راه (دیگر هستیم): می توان گفت «تو» و «ما» نهاد هستند.

(۱) دام و تور و تله را همیشه برای مرغ های زیبا یا خوش آواز می گذارند.

۲) قسمت و سرنوشت بهانه‌ی آدم‌های تنبل یا خطاکار است.

(۳) دو کس رنج بیهوده بردند، یکی آن که اندوخت و نخورد و دیگر آن که آموخت و نکرد.

٤) محبّت دوستان را روی سنگ می نویسم که هیچ تندبادی هم آن را پاک نکند.

پاسخ: گزینه ی «۱» در مثل صورت سؤال، بیان شده است که دشمنِ طاووس _ که باعث می شود او را بگیرند _ همین زیباییِ بال و پر اوست. اینمفهوم در عبارت گزینه ی «۱» هم تکرار شده است.

۱۰۸- نهاد جمله ی زیر دارای چند کلمه است؟

«سلسله ی موی دوست حلقه ی دام بلاست»

(۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه ی «۱» نهاد عبارت صورت سؤال، «سلسله ی موی دوست» است که دارای سه کلمه می باشد.

۱۰۹- با توجه به درس «پنجره های شناخت» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) رشته‌ی پیوند خود، خلق و خلقت نیکوکاری و احسان است.

۲) برای شناخت بهتر زیبایی‌های آفرینش، فقط باید به تفکر درباره‌ی خلقت و خالق پرداختیم.

۳) ما با شناخت خود و شناخت خلق و خلقت، به خالق این ها ایمان می آوریم.

۴) هر کلمه رنگ و بویی دارد و مانند ما دانش آموزان، کلمات هم وظیفه ای بر عهده دارند.

پاسخ: گزینه ی «۲» برای شناخت بهتر زیبایی های آفرینش، باید به تفکر درباره ی خود، خلق، خلقت و خالق بپردازیم.

پاسخ: گزینه ی «۲» عبارت صورت سؤال به این مسئله اشاره دارد که هر اتفاقی که برای ما می افتد، نتیجه ی اعمال خود ماست که با مفهوم ضرب المثل «از ماست که بر ماست» بیش ترین ارتباط را دارد.

۱۱۳- در کدام یک از گزینه های زیر، نهاد به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع (نهاد: محذوف است) (۲) باد بهاری وزید از طرف مرغزار (نهاد: باد بهاری)
(۳) علم چندان که بیش تر خوانی (نهاد: علم) (۴) ز سَمَش زمین شد همه، چاک چاک (نهاد: زمین)

پاسخ: گزینه ی «۳» فعل «خوانی» به ضمیر «تو» اشاره دارد.

«تو» که علم را بیش تر می خوانی.

نهاد پنهان گزاره

۱۱۴- بیت کدام گزینه نادرست معنا شده است؟

- (۱) گر بود اختیار جهانی به دست من / می ریختم تمام جهان را به پای تو: اگر من می توانستم و اختیار دنیا را داشتم، تمام هستی را فدای تو می کردم و به پایت می ریختم.
(۲) ای مادر عزیز که جان داد های مرا / سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو: مادر عزیزم که به من هستی بخشید های! اکنون وظیف هی من است که جانم را فدای تو کنم.
(۳) ز فضلش هر دو عالم، گشت روشن / ز فیضش خاک آدم، گشت گلشن: از بخشش خداوند، هر دو جهان روشن و نورانی شد و بخشش و عطای او موجب به وجود آمدن انسان و ارزشمندی او شد.
(۴) خرد را نیست تاب نور آن روی / برو از بهر او، چشم دگر جوی: عقل انسان توان درک نور وجود خداوند را ندارد. ای انسان، برای دیدن او باید به فکر چشم دیگری (چشم دل، باشی).

پاسخ: گزینه ی «۲» معنای صحیح بیت گزینه ی «۲»: «ای مادر عزیزم که به من هستی بخشیده ای! اکنون جان دادن در راه تو برای من آسان است.»

۱۱۵- در کدام بیت مصراعی هست که می توان نقش دستوری «نهاد» را به آن نسبت داد؟

- (۱) افسوس که چون نخل خزان دیده در این باغ / دستی نفشانیدیم و سبکبار نگشتیم
(۲) زان گشته خراب خانه دل / کو را نه دری بود نه بندی
(۳) پیش نقش رویت ایمان آورند / بت پرستان زمین سومنات
(۴) با چشم مست و زلف پریشان نهاد او / همرنگ می شویم چه جای کنایت است

پاسخ: گزینه ی «۳» در عبارت «بت پرستان زمین سومنات، پیش نقش رویت ایمان آورند»، کل عبارت «بت پرستان زمین سومنات» نهاد است.

۱۱۶- کدام بیت با عبارت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«قسمت و سرنوشت، بهانه آدم های تنبل یا خطاکار است که می خواهند برای خطای خود بهانه ای بیاورند.»

۱) بریخت چنگش و فرسوده گشت دندانش / چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را

۲) هر که گوید که چرخ بی کار است / پیش جانش ز جهل دیوار است

۳) چو تو خود کنی اختر خویش را بد / مدار از فلک چشم نیک اختری را

۴) باز جهان تیزپر و خلق شکار است / باز جهان را جز از شکار چه کار است؟

پاسخ: گزینه ی «۳» نیز مثل عبارت صورت سؤال به اختیار و اراده آدمی اشاره می کند.

۱۱۷- در عبارت کدام گزینه، نهاد پنهان است؟

۱) پاییز فصل زیبایی است.

۲) پرنده ها را هنگام پرواز مشاهده کردیم.

۳) آموزگار امتحان سختی از بچه ها گرفته بود.

۴) مرزبان نامه کتابی شامل داستان ها و حکایت هایی به زبان حیوانات است.

پاسخ: گزینه ی «۲» در جمله ی «پرنده ها را هنگام پرواز مشاهده کردیم»، «ما» نهاد پنهان است.

نهاد در سایر گزینه ها: گزینه ی «۱»: پاییز / گزینه ی «۳»: آموزگار / گزینه ی «۴»: مرزبان نامه

گزینه ی «۲»: نهاد «من» است که از جمله حذف شده است و از روی فعل «نشسته ام» به آن پی می بریم.

۱۱۸- «ما با شناخت خود و شناخت خلق و خلقت، سرانجام به خالق همه ی این ها ایمان می آوریم.»

۱) هر کس که خود را شناخت، خدا را هم می شناسد.

۲) کسی که خدا را نشناسد، خود را هم فراموش می کند.

۳) آن که سرزمین وجود خویش بشناسد، تواند که در مُلک پروردگار گام بگذارد.

۴) در عجبم از کسی که نسبت به خود جاهل است، چگونه خدای خود را می شناسد!

در عبارت صورت سؤال بیان شده که شناخت خود، باعث شناخت خدا می شود و این مفهوم در عبارت گزینه های «۱»، «۳» و «۴» نیز آمده است. اما مفهوم عبارت گزینه ی «۲» این است که عدم شناخت خدا، باعث فراموشی خود می شود.

موسسه الوند قله افتخار آموزش